

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Facultatea de Litere
1.3 Departamentul	Literatura maghiară
1.4 Domeniul de studii	Limbă și literatură
1.5 Ciclu de studii	Licență
1.6 Programul de studii/ Calificarea	LIMBA ȘI LITERATURA MAGHIARĂ - LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ/ O LIMBĂ ȘI LITERATURĂ MODERNĂ*/ LIMBA LATINĂ/ LIMBA GREACĂ VECHE/ LIMBA ȘI LITERATURA EBRAICĂ/ LITERATURĂ UNIVERSALĂ COMPARATĂ (*: engleză, franceză, norvegiană, germană, rusă, ucraineană, italiană, spaniolă, finlandeză, chineză, coreeană, japoneză) / Licențiat în filologie; LIMBA ȘI LITERATURA MAGHIARĂ (MONOSPECIALIZARE) Alte combinații de specializări de LIMBĂ ȘI LITERATURĂ.

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	LLM2007 Teoria literaturii (în limba maghiară)							
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. univ. dr. habil. Berszán István							
2.3 Titularul activităților de seminar	Drd. André Ferenc							
2.4 Anul de studiu	1	2.5 Semestrul	2	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Conținut	DF
							Obligativitate	obl.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru/activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar	14
Distribuția fondului de timp					
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					14
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					24
Pregătire seminarii/laboratoare/proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					14
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități.....					0
3.7 Total ore studiu individual	56				
3.8 Total ore pe semestru	98				
3.9 Numărul de credite	4				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Proiector, calculator, boxe pentru materiale audio, xerocopii
5.2 de desfășurare a seminarului	Proiector, calculator, boxe pentru materiale audio, xerocopii

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C1.1 Definirea conceptelor, identificarea și exemplificarea limbajului specific teoriei literare; cunoașterea unor metode de analiza specifice studiului interdisciplinar al științelor umaniste.</p> <p>C1.2 Descrierea conceptelor, perspectivelor și metodelor utilizate în teoria literară modernă.</p> <p>C 1.3. Aplicarea conceptelor de teorie literară și investigarea dinamică a fenomenelor literare/culturale. Relationarea discursului literar cu discursul cultural, în general, dar și cu cel științific.</p> <p>C 1.4. Abordarea critică a ideilor și orientărilor teoretice în studiul literaturii.</p>
Competențe transversale	<p>CT1 Utilizarea componentelor domeniului limbă și literatură, în deplină concordanță cu etica profesională.</p> <p>CT2 Relationarea în echipă; comunicarea interpersonală și asumarea de roluri specifice.</p>

7. Obiectivele disciplinei (conform grilei de competențe specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> Scopul acestei discipline cu caracter introductiv este familiarizarea studenților cu discursurile teoriei literaturii, respectiv analiza relațiilor istorico-teoretice între ele.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> Cursul prezintă concepția de literatură, structura conceptelor de bază și tehnicile de interpretare ale discursurilor studiate. La seminar se vor aplica strategiile de interpretare explicate la curs și se vor discuta texte teoretice de bază. Prin absolvirea disciplinei studenții vor dobândi următoarele competențe: orientare în cercetarea fenomenelor literare, tehnici de lectură, conceptualizarea experiențelor de cititor și pregătire pentru studierea altor discipline literare (istoria literaturii, literatură comparată). Explicațiile teoretice vor fi urmate întotdeauna de câte o aplicație a discursului prezentat din partea titularului de curs.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Literatură și știință – logica ca basm (Friedrich Nietzsche). Paradigmă științifică (Thomas Kuhn) și conceptul de discurs (Michel Foucault). Concepția proiecție de timp (Berszán István)	Problematizarea tematicii de curs și implicarea interactivă a studenților.	
2. Contextul ca origine și formalism în discursurile teoretice prestructuraliste	Explicarea conceptelor introduse și aplicarea acestora în lectura textelor analizate.	
3. Structuralitatea, realitatea și globalitatea formei. Intenționalitate și fenomenul literar (Roman Ingarden). Opera literară ca semn complex (Jan Mukarovsky). Aplicație: Nemes Nagy Ágnes: <i>Az alvó lovasok</i>	Idem	
4. Organizarea paradigmatică și cea sintagmatică a limbii (Roman Jakobson). Funcția poetică. Sistemul semiologic (Roland Barthes). Denotație și conotație în sistemul operei literare. Aplicație: Jorge Luis Borges: <i>Két király és két útvész</i>	Idem	
5-6. Hermeneutică clasică și postmodernă. Hermeneutica credinței și a bănuielii (Paul Ricoeur). Situația hermeneutică și tradiția (Hans Georg Gadamer). Critica concepției hermeneutice despre tradiție (Michel Foucault). Aplicație: Kun Árpád: <i>A csöszök</i>	Idem	
7-8. Deconstrucția structurilor cu un centru absolut (Jacques Derrida). Conceptul de "différance" și de suplement. Diseminație și intertextualitate. Retorică	Idem	

postmodernistă (Paul de Man). Aplicație: William Blake: <i>A tigris (Szabó Lőrinc)</i>		
9-10. Antropologie și studii culturale (Clifford Geertz, Walter Haug, Stephen Greenblatt). Aplicație: Orevez Imre: <i>Halászóember</i> ; Albert s Gergé (animație, Studioul Ra)	Idem	
11. Istoria socială a literaturii (Pierre Bourdieu).	Idem	
12-13. Literatură și intermedialitate (Werner Wolf). Aplicație: Topologia formelor intermediale: exemple	Idem	
14. Dimensiuni ritmice ale practicilor literare (Berszán István) Aplicație: Exerciții de scriere și lectură „Carte de teren”	Idem	
Bibliografie 1. Bókay Antal, Vilcsek Béla (szerk.): <i>A modern irodalomtudomány kialakulása</i> . Osiris, Budapest 1998. (a szöveggyűjteményből irányzatokként két-két alapszöveg elolvasása közzetelvező. Lásd ajánlott szakirodalom) 2. Paul Ricoeur: <i>Struktúra és hermeneutika</i> . In Bókay Antal, Vilcsek Béla, Szamosi Gertrud, Sári László (szerk.): <i>A posztmodern irodalomtudomány kialakulása</i> . Osiris, Budapest 2002. 3. Jacques Derrida: <i>A struktúra, a jel és a játék az embertudományok diskurzusában</i> . In Bókay Antal, Vilcsek Béla, Szamosi Gertrud, Sári László (szerk.): <i>A posztmodern irodalomtudomány kialakulása</i> . Osiris, Budapest 2002. 4. Stephen Greenblatt: <i>A társadalmi energia áramlása</i> . In szerk. Bókay Antal – Vilcsek Béla – Szamosi Gertrud – Sári László: <i>A posztmodern irodalomtudomány kialakulása</i> . Osiris, Budapest 2002. 5. Pierre Bourdieu: <i>A megértés megértése. A tiszta esztétika történeti genézise</i> . In Bónus Tibor-Kelemen Pál-Molnár Gábor Tamás (szerk.): <i>Intézményesség és kulturális közvetítés</i> . Ráció, Budapest: Ráció, 2005. 6. Werner Wolf: (Inter)mediality and the Study of Literature 7. Berszán István: <i>Terepkönyv-gyakorlatok</i> . In Berszán István: <i>Gyakorlástudomány</i> . Írások és mozgásterek. Kalligram, Pozsony, 2013.		

8.2. Seminarii		
1. Literatură. Teorie. Știință. Umană. Context istoric, schiță despre alteritate, hermeneutică antică, perspective historiografice, contextualizarea teoriilor literare, discuții despre texte literare.	exemplificare, dialog, discuții	
2. Originile teoriei literare moderne. Positivism și empirism. Prezentarea teoriei pozitivismului și empirismului, prezentată prin exemple literare. Taine, Scherer, Dilthey. Lectură obligatorie: Sylvia Plath: <i>The Bell Jar</i> . Orice ediție.	Idem	
3. Iminența operei de artă. New criticism, formalism, structuralism. Discuții despre teoriei literare moderniste, aplicarea metodologiilor. Jakobson, Eichenbaum, Eliot, Pound, I.A. Richards, (Bókay: Bevezetés: IV-V-VI fejezet) Lectură obligatorie: Kovács András Ferenc: <i>Tűzföld hava</i> , Kriterion, Bukarest, 1988. Online accesibil pe Digitális Irodalmi Akadémia: https://reader.dia.hu/document/Kovacs_Andras_Ferenc-Tuzfold_hava-9532	Idem	
4. Moartea autorului – intrare în postmodernism. Poststructuralism, psihoanaliză, feminism. Metamorfoza structuralismului, accentuarea metodelor psihoanaliste, relocalizarea accentului de la construcție pe la proces. Discuții pe baza textelor literare.	Idem	

<p>Barthes, Kristeva, Lacan, Baudrillard, Lyotard. (Bókay: Bevezetés: VII-VIII fejezet)</p> <p>Lectură obligatorie: Tóth Krisztina: <i>Pixel</i>. Magvető, Budapest, 2011.</p>		
<p>5. Ontologia operei de artă. Hermeneutică, deconstrucție.</p> <p>Formarea hermeneuticii seculare, căutarea adevărului operei, recentralizarea ontologiei, materialitatea textului, historicitatea cuvintelor, deconstrucția sensului, regândirea actului scrisului. Gadamer, Heidegger, Gumbrecht, Derrida, Paul de Man, Harold Bloom. (Bókay: Bevezetés: IX-X fejezet)</p> <p>Lectură obligatorie: Hans-Georg Gadamer: <i>Az eminens szöveg igazsága</i> Jacques Derrida: <i>Mi a költészet?</i> Mindekőtt ebben a kötetben található: Bókay Antal – Vilcsek Béla – Szamosi Gertrud Sári László (szerk.) (2002): <i>A posztmodern irodalomtudomány kialakulása</i>. Budapest, Osiris Kiadó.</p>	Idem	
<p>6. Postumanism, ecocritică, animal studies.</p> <p>Epoca antropocenă, problemele principale ale postumanismului, postumanism critic, transumanism, deconstrucția antropocentrismului, perspective nonumane. Francesca Ferrando, Rosi Braidotti, Cary Wolfe, Nemes Z. Márió, Horváth Márk, Darida Veronika. (Bókay: Bevezetés. XI. fejezet/5.alpont; Horváth-Lovász-Nemes: <i>A poszthumanizmus változatai</i>, I. fejezet, 7-66 oldal)</p> <p>Lectură obligatorie: Serestély Zsolt: <i>Közös hűlés</i>. Erdélyi Híradó Kiadó – Fiatal Írók Szövetsége, Kolozsvár – Budapest, 2019.</p>	Idem	
<p>7. Recaptiulare, rezumare, aplicarea celor învățate în practică, clarificarea terminologiei, discutarea întrebărilor.</p> <p>Obligatorie: fiecare student se pregătește cu 2-3 întrebări cumulate în parcursul semestrului, pe care le vom discuta și clarifica.</p>	Idem	
<p>Bibliografie:</p> <p>Kötelező olvasmányok:</p> <p>Bókay Antal (2006): <i>Bevezetés az irodalomtudományba</i>. Budapest, Osiris kiadó.</p> <p>Jean Francois Lytorad: <i>Mi a posztmodern?</i> In: Bókay Antal–Vilcsek Béla (szerk.): <i>A posztmodern irodalomtudomány kialakulása</i>. Osiris, Budapest, 2002. 13-19.</p> <p>Derrida – <i>Mi a költészet?</i> In: Bókay-Vilcsek 2002. 276-279.</p> <p>Homi K. Bhabha – <i>A másik kérdése: sztereotípiá, diszkrimináció és a kolonializmus diksurzusa</i>. In: Bókay-Vilcsek: Im. 630-649.</p> <p>Gadamer: <i>Az eminens szöveg igazsága</i>. In: Bókay-Vilcsek: Im. 229-234.</p> <p>Gadamer: <i>Ki vagyok én? Ki vagy te?</i> In: Bókay-Vilcsek: Im. 245-265.</p> <p>Földes Györgyi: <i>Szövegek, testek, szövegtestek. A testírás-elmélet irányai</i>. In: Helikon Irodalomtudományi Szemle, 2011. 1–2. sz. 3–50.</p> <p>Luce Irigaray: <i>A diskurzus hatalma, a nőiség alárendeltsége</i>. In: Bókay-Vilcsek: Im. 483-490.</p> <p>Ann Rodalind Jones: <i>A test írása: A l'écriture féminine megértése felé</i>. In: Bókay-</p>		

<p>Vilcsek: Im. 491-503.</p> <p>Javasolt olvasmányok:</p> <p>Bókay Antal – Vilcsek Béla (szerk.) (1998): A modern irodalomtudomány kialakulása. Szöveggyűjtemény. Budapest, Osiris Kiadó.</p> <p>Bókay Antal – Vilcsek Béla – Szamosi Gertrud Sári László (szerk.) (2002): A posztmodern irodalomtudomány kialakulása. Budapest, Osiris Kiadó.</p> <p>Kántor Lajos – Láng Gusztáv (2018): <i>Száz év kaland. Erdély magyar irodalmáról</i>. Csíkszereda, Bookart.</p> <p>Horváth – Lovász – Nemes: A poszthumanizmus változatai. Prae, Budapest, 2019.</p> <p>Helikon Irodalomtudományi Szemle. Poszthumanizmus. 2018. 64. év. 4. sz.</p> <p>Az irodalom elméletei. IV. (1996/1997) Szerk.: Thomka Beáta. Pécs, Jelenkor Kiadó.</p> <p>Barthes, Roland (1976): A szöveg öröme. Budapest, 1996, Osiris Kiadó.</p> <p>Beauvoir, Simone (1969): A második nem. Budapest, Gondolat Kiadó.</p> <p>Derrida, Jacques (1991): Grammatológia.</p> <p>Sigmund Freud: Bevezetés a pszichoanalízisbe.</p> <p>Sigmund Freud: Álomfejtés.</p> <p>Heidegger, Martin (1936): A műalkotás eredete. Budapest 1988, Európa Kiadó.</p> <p>Man, Paul de (1979): Az olvasás allegóriái. Ford. Fogarasi György. Szeged, 1999, Ictus.</p> <p>Paul Ricoeur: Az élő metafora. Osiris, Budapest, 2006.</p>		
--	--	--

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

În conformitate cu standardele ARACIS, departamentul are o colaborare continuă cu reprezentanții mediului socio-economic și profesional, mai ales cu Inspectoratele Școlare Județene.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
Curs	Orientare în problematica abordată la curs	Examen scris	50%
	Sarcinile concrete formulate în subiect		
	Calitatea textului la proba scrisă		

Seminar	Activitate la seminar	prezentare, test/test	50 %
---------	-----------------------	--------------------------	------

10.6 Standard minim de performanță:

- Cunoașterea bibliografiei
- Interpretarea corectă a conceptelor de baza
- Prezență la seminar: 75%
- Prezentare la o tematică de seminar + test

Data completării 11.03.2023	Semnătura titularului de curs 	Semnătura titularului de seminar
Data avizării în departament 15.03.2023	Semnătura directorului de departament 	
Data avizării la Decanat 30.04.2023	Semnătura Prodecanului responsabil 	Ștampila facultății